

Liwrún Daniel - Kimsa Chunka Pusaqniyuq

*Qullqikunata kicharishpa rikuchiy: William Millerpa profétic musquynin
hinaspá cheqaq kaqpa kutichisqa kasqan*

Jeff Pippenger
2024-01-02

Millerpa musquyninpiqa mana rikuy atipana maqumanta huk kajunta apachisqa karqan. Musquyninpiqa kajunpa tupunmanta entiendenanpaq pusasqa karqan: “soqta iskaychakuq” hina, chaymanta “chunka pulgāda.” Chunkata soqta iskaychakuqwan mirachispa kimsa pachak soqta chunka (360)mi lloqsín, chaymi huk profétik watapi p’unchaykunata rikuchin. Millerqa huk kajunta chaskirqan, chaypiqa willakuynin kasqa willaymi waqaychasqa karqan, chay willayta payqa willakunan karqan; chay willayqa kay kamachikuy patapi sayarqan: Bibliapi profecíapi huk p’unchayqa huk watawan kikinchasqa kashan. Kajunqa Bibliam karqan, hinaspá Millerpaq Bibliamqa Bibliapa profecíanpi “p’unchay-huk-wata” nisqa kamachikuy tupupi qhawasqa kanan karqan.

“Diospa Siminwan tupa huk llave kachkan, chaymi chanin cajita kicharin, ñoqanchikpa allin kusikuyninpaq, sonqontapas junt’aspa. Sapa k’anchay raymanta añaychakuni. Qhepa p’unchaykunapi, kunan ñoqanchikpaq ancha pakasqa hina rikch’akuq experienciakuna sut’inchasqa kanqa. Wak experienciakunata ichapas mana hayk’aqpis hunt’asqallata entiendisunchikchu, kay wañuq kayqa mana wañuq kayman p’achakukama.” Manuscript Releases, volumen 17, 261.

Millerpa musquynpi “llave” hukmi watasqa karqan, chayqa Millerpa suyupi rikuchisqanman hina, payman apachisqa metodologíata rikuchirqan.

“Kimikunachus kimsak angelpa willakuyninta willakuypi llank’aqkunaqa Qellqasqa Simikunataqa tayta Millerpa hap’isqan kaq kikin ñanman hina maskhachkanku. Juch’uy libropi, *Views of the Prophecies and Prophetic Chronology* sutiyaqpi, tayta Millerqa kay hina sasillataq yuyaysapa, hinallataq ancha ancha chaninnaq Biblia yachaypaq hinaspá sut’inchaypaq kamachikunata qun:—

“[Huk kamachikuykuna hukmanta pichqakama qillqasqa.]”

“Jananpi kaq kamachikuykunamanta huk rakiylla kan; chaymi Biblia yachaypi llapanchik allinta rurasun kaypi churakusqa kamachiykunata kasuspanchik.” Review and Herald, November 25, 1884.

Millerqa kajunta kichkata kichkaspa, tarirqan “tukuy laya hinallataq tukuy sayaykunaq joyakunata, diamantekunata, ancha chanin rumikunata, quri qollqeyuqtaq qullqi monedakunata tukuy tupu hinallataq tukuy chaninniyuqta, sumaqta churakusqata sapa mayninpi chay kichkapi; chay hina churakusqankurayku inti sapanman hina k’anchayta hatun llihipiwanwan rikuchirqanku.” Millerqa tarirqan cheqaq yachachikuykunaq joyankunata, mayqenkunachus Adventismoq tiyananpi kallpachaq ñawpaq cheqaq yachachikuykunata ruwanku. Tarirusqan cheqaq

yachachikuykunaqa “churakusqa” karqanku hunt’asqa allin ordenpi, hinaspa intiq k’anchayninta rikuchirqanku.

Chaymantataqa Millerqa chiqaychaskunata “chawpi mesaman” churarqan, hinaspataq llapankuta “hamuychis, rikuychis” nispa waqyaran. “Hamuychis, rikuychis” nisqaqa Apocalipsis libropa sellokuna kichasqamanta qallariyninmanta hurqusqan unanchasqam kashan, hinaspa Millerqa Danielpa willakuyninta hamut’aq yachaqkuna-paq rantinmi, chay willakuyqa 1798 watapi kichasqa karqan. Chay chiqaychaskunataq Miller mesa pataman churarqan, Danielpa libromanta chay kichasqa chiqaychaskunam karqan; chaykunataq Judá ayllumanta León kicharqan, hinaspataq chay kichasqa kasqan pacha kawsashaq mirayta pruebananpaqmi karqan. Chayraykun Apocalipsispi ñawpaq tawa sellokunawan tinkisqa tawa uywakuna, hinaspa Millerpas, chay mirayman “hamuychis, rikuychis” nispa waqyaran.

Hinaspan Cordero huk sellota kicharisqanta, uyarisargani t’ijllay hina qapariyta, tawa kawsaqkunamanta huknin nispan: “Hamuy, qhawariy,” nisqanta. Chaymantataq qhawarirqani, hinaspan yuraq caballo rikurirqan. Chay caballo patapi tiyaykuqmi huk wach’iyta hap’irqan; paymanmi huk corona qosqa karqan. Payqa lloqsirqan atipaykuspa, astawan atipaykunapaq. Iskay kaq sellotata kicharisqanmantataq, uyarisargani iskay kaq kawsaq “Hamuy, qhawariy,” nisqanta. Hinaspan huk caballo lloqsimurkan puka llimp’iyuq; chay patapi tiyaykuqmanmi atiyin qosqa karqan kay pachamanta hawkeyayta qichunanpaq, runakunaqa huknin hukninta wañuchinankupaq; hinaspan paymanmi hatun espada qosqa karqan. Kinsa kaq sellotata kicharisqanmantataq, uyarisargani kinsa kaq kawsaq “Hamuy, qhawariy,” nisqanta. Hinaspan qhawarirqani, hinaspan yana caballo rikurirqan; chay patapi tiyaykuqmi makinpi huk balanzata hap’irqan. Tawa kawsaqkunapa chawpinmantataq huk simita uyarisargani, kaynata nispa: “Huk tupu trigota huk denariopaqqa, kinsa tupu cebadataq huk denariopaqqa; ichaqa ama aceite-ta nitaq vinotaqa dañaychu,” nispa. Tawa kaq sellotata kicharisqanmantataq, uyarisargani tawa kaq kawsaqpa siminta, “Hamuy, qhawariy,” nisqanta. Hinaspan qhawarirqani, hinaspan q’illu-q’illu caballo rikurirqan; chay patapi tiyaykuqpa sutinmi Wañuy karqan, hinaspan Uku Pacha paywan kуска qatirirqan. Paykunamanmi kay pachapa tawa chikinta kamachiy qosqa karqan, espadawan wañuchinankupaq, yarqaywan, wañuywan, kay pachapi uywakunawanpas. Apocalipsis 6:1–8.

Apocalipsis libropi, qanchis sellokunawan wichq’asqa librota kicharirqa Criston kikinmi, Judá ayllumanta León nisqahinaraq rikuchisqa; hinaspataq Judá ayllumanta León kikinmi kicharirqan Millerpa mesaman churakusqan alhajakunaq wichq’asqankuta, chaymanta llapankunaman willarqan: “hamuychik hinaspa qhawariychik.”

Tariskasqan chiqaqkunaqa sut’inchasqa rikuchisqallaña karqan 1843 watapi ñawpaq chartapi, Sister White nisqanman hina, Señorpa makinwan pusasqa karqan, chaymi kikin mana rikukuq maki karqan Miller-man sumaq rumiqwan hunt’asqa kajon-ta apamurqan. 1842 watapi ruwasqa kimsa pachak chartkunaqa Habacucpa kamachisqan hunt’akuy karqan: rikuchiyta qillqay hinaspa tabla-kunapi sut’ita ruray. Millerpa mesan, wasinpa chawpinpi kashaq, rikch’akuspa sayarqan chay kimsa pachak chartkunata (tabla-kunata), mayqenkunataq Millerita willakuqkuna 1842 hinaspa 1843 watakunapi kay pachaman apaku. Chay chart, 1850 watapi ñawpaq chartwan kуска, karqan

Habacuc qhelqapa iskay ñiqin capítuloq “tabla”ninkuna.

“Iskayqa huk iskayninpi huñusqa willakuymi karqan Segundo Advientoq yachachiqninkunaqwan papelninkunaq, ‘ñawpaq ñiñipi’ sayaspa, siq’ikunaq llusichisqanqa Habacuc 2:2, 3 nisqaq hunt’asqan kasqanta. Sichus siq’iqa profecíap rimaynin karqan (hinaspa paykunaga chayta ñiqakunaqa ñawpaq ñiñimanta llusinku), chaymanta qatinqa BC 457 wata kasqanm, maymantachus 2300 p’unchaykunata yupaychana karqan. Necesario karqan 1843 wataqa ñawpaq kaq publicasqa pacha kananpaq, hinapim ‘rikuyqa’ ‘suyakunan’ karqan, icha huk suyay pacha kananpaq, maypichus vírgenes huñuqa hatun pacha nisqamanta puñunanpaq hinaspa puñuywan samananpaq karqan, manaraq Chawpi Tuta Qapariywan rich’arichisqa kanankukama.” James White, Second Advent Review and Sabbath Herald, Volume 1, Number 2.

Runakunaqa, Habacucpa tablanpi chaymanta qhipaman rikuchisqa willakuyta kutichiyta qallarisqanku (joyakunaqa), qallariypi asllam karqanku; ichaqa p’unchaw huk wata nisqa kamachiypa takyachisqanwan 11 agosto 1840 p’unchawpi, runakunaqa “achka huñuyman wiñarirqanku.”

“Chay nirqan p’unchaw pachallapin, Turquía llaqtam, paypa kamachikuq kachaqninkunawan, Europaq hukllachasqa atiyuniyuq nacionninkunapa amachayninta chaskirqan; chayhinapin cristiano nacionkunapa kamachisqanman churakapurqan. Chay ruwayqa sut’inchasqa willakuyta nisqanman hinallataq hunt’akurqan. Chay yachasqa kaptin, achkha runakunaqmi yuyayninku tikrakurqan Millerwan paywan kуска kaqkunapa profeciakunata sut’inchaypi hap’isqan kamachi yachaykunapa chiqap kasqanmanta; chaymantaqa musphay hina kallpachaymi qowakurqan advento kuyuriyman. Yachayniyuq, allin qayllasqa kawsayniyuq runakunapas Millerwan hukllakapurqanku, yuyayninkunata willakuyllapipas, qillqaypi rikhurichiyllapipas; hinaspan 1840 watamanta 1844 watakamaqa llamk’ayqa utqayllam mast’arakurqan.” The Great Controversy, 334, 335.

Chaymi runakunaqa qallarinmi alhajaskunata qhichhichiyta. Chay pachapi Millerqa reqsichinqa alhajaskuna ch’eqesqa kasqanta. “Ch’eqey” nisqa simiqqa Levitico iskay chunka suqtaq “qanchis kuti” nisqap umalliq unanchakuna ukhupi huknin hatun unanchanmi, hinaspa Millerqa “ch’eqey” simimanta imaymana rikch’ayninta chunka kuti apaykachan musquynin willakuyninpi. “Chunka”qa huk pruebanap unanchanmi, hinaspa sut’inchanmi allin yachayninta Millerpa “ch’eqesqa” alhajaskunap unanchasqa niyninmanta, kay pachap tukukuyninkuna paykunaman chayamusqankumanta, huk profetico pruebay hina.

“Laodicea” Adventismopi “qanchis kuti” nisqa alhajata mana chaskisqanmi ñawpaq alhaja karqan, paykuna Moisespa “chinkachiy” nisqa pruebanpi pantasqankurayku, mayqinchus Eliaspa (Miller) nisqanwan 1863 watapi qhawachisqa karqan. Chay p’unchawmanta pacha alhajakuna aswan-aswan chinkachisqa kanankupaqmi karqan, llullakuna-wan chaqrusqa, tukukuyninpi taqeykusqa hina pakasqa. Chay chanin alhajakuna pakasqa kayninqa tukukuyninpi chayman chayanqa, maypichus alhajapa caja-nin (Biblia) thuñisqa kanqa.

Millerpa musquynpiqa sut’i rakisqa kachkan ñawpaq “qanchis kutikama” Miller “ch’iqiy” nisqa simita llamk’achisqanwan, qhipa kimsa kutipi chay simita llamk’achisqanwanpas. Pay “ch’iqiy”

nisqata “qanchis kuti” rimarisqan qhipamanmi, “llapan sonqonwan hukmanyaruspa kallpachakusqa hina tukurqan, tiyaykukuspataq waqarqan.”

Cristomanta, Judá ayllumanta León hina rikuchisqa, Apocalipsis libropi qanchis sellowan wichq’asqa karqan chay librota kichaspa sellokunata pask’ay llank’ayninta manaraq qallaripa, Juan waqarqan. Juanpas Millerpas iskayninku waqarqanku, tullpu hina waqaychasqa kajata (Diospa Siminta) llulla anillokuna-jinalla qori rumikunawan pampasqa kasqanta entiendespanku.

Hinaspan rikarirqani trono patapi tiyakuqpa pañan makinpi huk librota, ukhantawan qhipa laduypipas qillqasqa, qanchis sellokunawan wisq’asqata. Hinaspan rikarirqani huk kallpasapa angelta hatun simiwan willakuqta: ¿Pitay worthy kachkan kay librota kicharinanpaq, sellonkunatapas paskanapaq? Manataq pipas hanaq pachapi, kay pachapi, nitaj allpa uranpi atirqachu librota kichariyta, nitay qhawariytapas. Chayraykun ancha waqarqani, mana pipas tarikushachu worthy librota kicharinanpaq, ñawirinanpaqpas, nitay qhawarinanpaqpas. Hinaqtin huk kurak runakunam niwarqan: Ama waqaychu; qhaway, Judá ayllupa León, Davidpa Saphin, atiparunña librota kicharinanpaq, qanchis sellonkunatapas paskanapaq. Apocalipsis 5:1–5.

Hukllamanta aswanmi Millerpa tarisqan, hinallataq kay pachaman qhawaychisqan joyakunata astawan astawan qhillqaykuspa mana chaskisqankumanta, chayqa Bibliata (joyakuna waqaychana qipita) chinkachisqankukama chayaruptin, hinaspan Miller waqarqan.

Chaymi rikurirqani paykuna cheqaq alhajakunaq qullqikunawan kуска mana yupay atina achka llulla alhajakuna, yanqa qullqikunatapas chinkachisqankuta. Noqaqa ancha phiñasqa karqani paykunapa mana allin ruwasqankumanta, mana añaychasqa sonqoyuq kasqankumantapas, chayrayku anyarqani hinaspa rimapayarakurqani; ichaqa aswan anyaptillaymi, aswanraqmi chay llulla alhajakuna, yanqa qullqikunatapas cheqaq alhajakunaq chawpinpi chinkachirqaku.

Chaymantaqa ñoqaqa aycha alma-y-pi phiñakusaqmi karqani, hinaspataq aycha kallpawan qallariyku qarquyta wayimanta; ichaqa hukta qarqushaqtiy, kimsa wakinkuna yaykumuqu hinaspa q’upa-ta, q’achwa-ta, t’iyu-ta, tukuy imaymana q’upa q’epa-tawan apamurqaku, chayhinaqa llapa cheqaq kuri rumi-kuna-ta, diamante-kuna-ta, qolqe-kuna-tapas pakarparqaku, chaymi mana rikuy atikunachu karqa. Paykunaqa cajuay-tapas llik’irparqaku hinaspa chay q’upa q’epakunapi chinkachirqaku. Yuyarirqani mana pipas llakiyta nitay phiñakuyniyta qhawarqanchu. Tukuy sonqoy p’akisqa, mana kallpayoqña, saykusqa karqani; chaymi tiyaykuspa waqarqani.

Kaypiña musquyninpi, “chiqchiy” nisqa simiqa “qanchis kutita” llamk’achisqa kashan. Qhepa kimsa rikuriyninkunaqa ñawpaq qanchismanta t’aqasqa kanku; chay hinaqmi profetico sellota churanku qanchis chiqchiykunaman, Leviticus iskay chunka suqta nisqapi “qanchis tiempos” nisqap unanchan hina. Millerpa iskay kaq musquyninqa, Nabucodonosorpa iskay kaq musquyninwan kуска, unanchaywanmi “qanchis tiempos” nisqata reqsichin.

Imaynataq Juanpaq Apocalipsis pichqa kaq kapitulumpi karqan hina, Miller waqaptin, allpa pichana runa (Judá ayllumanta León) chaymanta “punkuta kicharirqan” hinaspa cuartoman haykurqan. Qhawanaspaq rikuchiy, Taytaqa qanchis sellokunawan wisq’asqa librot hap’ispa, mana

pipas kichariyta atinchu, chaymi Juanta waqachirqan, qallariqnin karqan tawa kaq kapitulumanta huk kaq versiculopi.

Kay qhipaman qhawarirqani; qhawariy, hanaq pacha-pi huk punku kicharisqa karqa. Ñawpaqta uyarisqay simiqa, trompetapa hina noqawan rimachkaq, nirqan: Kayman wichariy, qhepaman ima-kuna pasanpanpaq kashanta qhawachisqayki. Apocalipsis 4:1.

Millerqa waqarqan, huk punkutapas kicharisqata rikurqan. “Chhinaqa ñuqaqa hatun chinkasqayrayku, hinaspa mañakuywan kamachisqa kasqayrayku waqaspa llakispa kashaspay, Diosta yuyarirqani, sonqomanta mañakurqani yanapayta cachamunanta. Chaylla ratopi punku kicharikurqan, huk qhari wasiman yaykurqan; chaymi llapa runakuna llusqirqanku. Payqa makinpim allpa pichanata apaspa, ventanakunata kicharirqan, hinaspa wasimanta allpata hinaspa q’upata pichayta qallariq.” Judá ayllumanta Leónpas, allpa pichana apaq qharipas, Juanwan Millerwan waqasqankupi, huk punkupa kichariyninman chayarqanku. Huk punkupa kichariyninqa huk dispensacional cambiopa unanchanmi.

Millerwan kуска, waqaqmi, huk punkupas kicharirqan, ichaqa payqa mañakullaqtapas. “Llapan sonqoywan kallpaynaq, mana atinichu, llaqusqañam rikurirqani, tiyaykuspa waqarirqani. Chayhina waqaspa, llakispa hatun chinkasqaymanta hinaspa imamanta mañakusqaymanta yuyarispa, Diosta yuyarirqani, sinchita mañakurqani yanapayninta kachamuwanampaq. Chaylla punku kichakurqan, huk runataq wasiman haykurqan, runakunaqaqa llapankunam lloqsirqaku; paytaq, allpa pichanata makinpi apaspa, ventanakunata kicharirqan, hinaspa wasimanta allpatawan q’upatawan pichayta qallariq.”

Qhipa p’unchaykunaraq willkañanpi rikuchisqa mañakuyqa, Danielpa iskay kaq capítulo nisqapi, kimsa allin runakunawan kуска señalasqa mañakuymi, chaymantaraq Danielpa qhispiisqa isqon kaq capítulo nisqapipas. Chayqa Levitico iskay chunka suqta kaqpi qelqasqa “qanchis kuti” nisqamanta mañakuymi; chaytaq Apocalipsis chunka suqniyuq kaqpi iskay testigokuna mañakunanku, paykuna t’aqisqa kasqankuta yachaspa. Iskay testigokunaqa Danielpa isqon kaq capítulo nisqapi ruwasqanta kutichinanku, pay “t’aqisqa” kasqanta reqsirqan, Moisespa ñakay ñisqan hunt’akusqanrayku. Iskay testigokunaqa Millerpa musquyninpi rikuchisqanta kutichinanku, paypa allin rumiyninkuna “qanchis kuti” t’aqisqa kasqankuman chayaspa.

Chay oracion señalasqa kaqtin, huk punku kichakun, allpa pichaq qhari chayamun, hinaspa cuarto ch’usaq kachkan. Mana allin runakuna tantakuyqa ripusqaña karqanku, hinaspa musuq dispesacion chayamurqanña. Chaymantaraq Judá ayllumanta León, paypa makimpi aventadorniyuq, “ventanakunata kicharirqan, hinaspa cuartumanta allpatawan q’opatapas pichayta qallariqan,” hinaspa “allpatawan q’opatapas pichaspa, llulla kuychi rumi-kuna, hinaspa qollqe llullachisqa, llapankutaq phuyuhina sayarispanku ventanamanta llusqirqanku, hinaspa wayra aparqan.”

Kichasqa ventanakunapas t’aqanakuyta sut’inchanku, imaraykuchus imapas q’upa ventanamanta orqosqa kaptin, Malakiaspi tarikusqa kamachiyta hunt’asqankuqa, chaymi qhepa p’unchaykunapi “sacerdotekunaman” nerqan: “apamuychik llapan diezmokunata qollqawasi-man, wasiypi mikuna kananpaq; kunanqa chaywanmi noqata pruebaychik, ejército-kunapa Señor nin, manachu qankunapaq hanaq pacha ventanakunata kichaspa bendicionta hich’amusaq, chaskinaykipaq mana

hayk'aqpas aypanankama," nispa. Kichasqa punku hinallataq kichasqa ventanakunapas huk dispensiónmanta hukman tikrayta rikuchinku; chayqa hunt'akun mana allin sacerdotekuna orqochisqa kashaptin, allin sacerdotekunataq bendecisqa kashaptin.

Pampachaq runaqa hallp'anmanta pichaspa piso nisqanta qallariptin, Millerqa huk rato ñawinkunata wisq'arqan. "Achka kuyuy ukhupi huk rato ñawiykunata wisq'arqani; kicharirqaniña chayqa, llapa q'upaqa chinkasqa karqan. Ancha chanin qurikuna, diamantekuna, quri qolqe monedakuna ima, wasi ukhuman llumpay achkallaña mast'arasqa siriq karqanku." Chaymantataq chanin kaqpas mana allin kaqpas hunt'asqata t'aqasqa karqanku.

Chaymanta aswan hatun kajunqa mesapi churakurqan, chaypi t'aqakachisqa quri rumi kunatapas wikch'uykurqan. "Chaymanta mesapi huk kajunta churaykurqan, ñawpaq kajunmanta aswan hatunta hinallataq aswan sumaqa; hinaspataq quri rumi kunata, diamantekunata, qullqikunatapas maki hunt'ata pallaykuspa, kajunman wikch'uykurqan, mana hukllapas puchunankama, ichaqa wakin diamantekunaqa huk tupuq puntallan hina hatun karqan." Chaymantataq Millerpa t'ikrasqa cheqaq yachachikuyninkuna huñusqa karqan, mana Bibliullawanchu, aswanpas Profecíapa Espírituwan kуска; chay cheqaqkunaqa qallariyninkumanta aswan sumaqa, aswan k'anchayniyuqmi karqan.

Imaynatachus 1798 watapi kichasqa willakuypa nisqanman hina Ulai mayumanta rikch'ayninta chaninchashpa, yachanapaqmi kanman wakin cheqaqkuna Miller-man qusqan marco ukhupi sayasqa karqanku. Chayraykutaq suyachkanapaqmi kanman chay cheqaqkunamanta wakinkuna aswan hatun, aswan sumaqa takyasqa kanku, ichaqa wakin ñawpaqman huch'uy utaq pisilla hina rikurinqaku chaypas.

Cheqaqakunamanta kutichisqa kaqtinku, aswan hatun qiru kajunman churakunku; chaymanta waqyasqa kachkan yapamanta, manam Millerchu waqyachkan, aswanpas Cristom, (paymi allpa pichana runa, Judá ayllumanta León nisqa kaq) kay hina nispa: "hamuy, qhaway." Kayqa reqsisqanta qhawachin, huk kichasqa unsealingña chayraq pasakusqanta, hinallataq qhipa unsealingqa Jesucristoq Revelaciónninmi, mayqinchus pasakun manaraq probation wichqakuchkaptin, icha Sister White nisqan hina, allpa pichana runa yaykusqa kaptin.

"Cajunta qawarirqani, ichaqa ñawiykunaqa chay rikuywanmi llihipirqaku. Ñawpaq k'anchayninkumanta chunka kuti aswan hatunta k'anchariqkuna karqaku. Yuyarirqani paykunaga chay mana allin runakunapa chakinwan aqupi ch'akichisqa kasqankuta; paykunan ch'eqichispa allpapa usphanpi sarusqaku karqan. Cajuntapin sumaqa kamarisqa kasqaku, sapankam churasqanpi, mana imapas rikuy atina llakikuna chay runapa, paymi paykunata chayman wisch'urqan. Kusikuywan sinchita qaparirqani, hinaspan chay qapariyri rikch'arichiwan." Early Writings, 83.

Qhipayarina pacha hinallata ñawpaq llakikuy chayamurqan 18 julio 2020 p'unchaypi, hinaspataq julio 2023 killamantapacha, Judá ayllumanta Leónqa Jesucristoq Apocalipsisninmanta willakuypa kicharipa kachkan. Chay kichariyqa Danielpa librontapas hap'in, hinaspa qatiq artikulopi Millerman musquyninmanta yuyaychayniykuta tukuchasunchik.

Allpa pichanapaq runapa llamk'ananqa “yachaq sacerdotekuna”wan kуска ruwasqa kachkan, chay “sacerdotekuna”pa llamk'ananpas, paykunaqa Apocalipsis libro chunka hukniyuq qapta iskay testigonkuna kanku, hinaspa Ezequiel libro kimsa chunka qanchisniyuq qapta kawsarichisqa wañusqa tullukuna kasqankupas, Diospa Simiq huk siq'ikuna-wanpas rikuchisqa kachkan. Chay siq'ikuna-manta wakinta iskay testigokuna hina llamk'achisunchik, William Millerpa iskay kaq musquyninmanta imatachus reqsisqanchik chayta takyachinapaq.

“Qillqakunaqa noqanchispa allinniypaqmi qosqa kanku, chiqap kaypi yachachisqa kananchispaq. Ancha chanin k'anchaypa illariyninkunaqa pantaypa phuyukunawan pakasqa karqanku; ichaqa Cristoqa wakichisqañam pantaypa, supersticiónpa ch'umchikuna qichurinanpaq, hinaspataq Yayaq k'anchaq kayninta noqanchisman rikuchinampaq, chaymi disipulokuna hina nisun: ‘¿Manachu sonqonchis ukhuman rupharirqan, ñanpi pay noqanchiswan rimaptin?’” Publishing Ministry, 68.